

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY GMINY SŁOŃSK NA LATA 2015 - 2018

Rozdział I

1. Wprowadzenie

Rodzina i dziecko są chronione zarówno w ustawodawstwie polskim jak i międzynarodowym. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a podstawową zasadą Konstytucji jest ochrona praw rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony państwa.

Zgodnie z art. 176 ust 1 ustawy z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny na podstawie zdiagnozowanych potrzeb związanych z realizacją zadań. Program ma na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie angażującego zasoby gminy. Zidentyfikowane problemy społeczne mieszkańców Gminy Słońsk oraz analiza zgromadzonych danych pozwoliła na określenie kierunków działań i priorytetów do realizacji na najbliższe trzy lata.

Program służyć będzie głównie Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Słońsku jako podstawa określająca kierunki działań i realizacji zadań wynikających z obowiązującego prawa i potrzeb społeczności lokalnej

2. Założenia ogólne

Strategicznym celem Programu jest budowa lokalnego systemu pomocy rodzinie w Gminie Słońsk, w ostatecznym efekcie stworzenia systemu, w ramach którego rodzina będzie mogła liczyć na pomoc i kompleksowe wsparcie. Zgodnie z założeniami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zadaniem obowiązkowym jednostek samorządów terytorialnych oraz organów administracji rządowej jest wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej w zakresie ustalonym ustawą. Realizacja zadań winna odbywać się we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami społecznymi, a także kościołem i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych rodziny jest jej wsparcie w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym przyjmowaniu i wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Praca z rodziną powinna być prowadzona w szczególności w formie:

- konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
- terapii i mediacji;
- usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych;
- pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;
- organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej "grupami wsparcia" lub grupami samopomocowymi.

Rozdział II

Diagnoza sytuacji rodzin niewydolnych wychowawczo w gminie Słońsk

Rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi stanowią znaczną część klientów pomocy społecznej. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych.

Dysfunkcje te wyrażają się głównie niedojrzałością emocjonalną, problemami we współżyciu z ludźmi, trudnościami adaptacyjnymi, niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemami wychowawczymi w środowisku rodzinnym i zawodowym. Istotną rolę zgodną z polityką społeczną państwa odgrywa praca socjalna w połączeniu ze wsparciem finansowym

lub rzeczowym. To pracownicy socjalni są pierwszymi osobami, które mają bezpośredni kontakt z rodziną w środowisku. Przeprowadzając wywiady środowiskowe dokonują diagnozy problemów. Głównym powodem przyznawania i udzielania rodzinom świadczeń z pomocy społecznej jest:

- niepełnosprawność,
- długotrwała lub ciężka choroba,
- ubóstwo,
- bezrobocie,
- alkoholizm,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Gminę Słońsk według stanu na dzień 31.12.2014r. zamieszkiwało ok. 4900 mieszkańców. Pomocą społeczną objęto – 223 rodziny – 551 osób w tych rodzinach tj. 11,24% ogółu mieszkańców gminy Słońsk.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w 2014r. zarejestrowanych było 141 osób - 77 kobiet i 64 mężczyzn z prawem lub bez prawa do zasiłku.

Należy podkreślić, iż nierzadkie są przypadki występowania w jednej rodzinie kilku przyczyn powodujących kryzys w rodzinie. Właśnie takie rodziny są pod szczególną opieką pracowników socjalnych Ośrodka.

Aktualnie w pieczy zastępczej umieszczonych jest 12 dzieci, w tym 10 dzieci przebywa w rodzinach zastępczych spokrewnionych, a 2 dzieci w pieczy instytucjonalnej.

Dane z Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Sulęcinie wskazują, że obecnie 24 rodziny z terenu gminy Słońsk są objęte opieką kuratora w zakresie opiekuńczo-wychowawczym.

Na terenie gminy funkcjonuje Zespół Szkół ze Szkołą Podstawową, Gimnazjum Publicznym oraz Przedszkolem Samorządowym.

Na terenie gminy funkcjonuje 5 świetlic wiejskich, w tym 4 świetlice z programem socjoterapeutycznym skierowanym do dzieci z rodzin dysfunkcyjnych lub narażonych na dysfunkcje. Z dożywiania dzieci w szkołach skorzystało 128 dzieci z 80 rodzin. Gmina organizuje wypoczynek letni dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia. Z wypoczynku letniego w 2014r. skorzystało 20 dzieci.

Rozdział III

Zasoby gminy

Program Wspierania Rodziny w Gminie Słońsk na lata 2015 – 2018 będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej.

Działania na rzecz dziecka i rodziny realizują następujące instytucje:

Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny z gminy Słońsk.

1. Urząd Gminy Słońsk
ul. Sikorskiego 15, 66-436 Słońsk
Przyznawanie i wypłacanie stypendiów
2. Ośrodek Pomocy Społecznej
ul. Sikorskiego 15, 66-436 Słońsk
Praca socjalna, pomoc finansowa i rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, specjalistyczne poradnictwo, aktywizacja społeczno-zawodowa.
3. Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
ul. Sikorskiego 15, 66-436 Słońsk
Wsparcie terapeutyczne, przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu.
4. Zespół Interdyscyplinarny
ul. Sikorskiego 15, 66-436 Słońsk
Wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu problemu przemocy.
5. Ośrodek Zdrowia
ul. Puszkina 22, 66-436 Słońsk,
Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej.

6. Zespół Szkół w Słońsku
ul. Lipowa 9, 66-436 Słońsk
Działalność edukacyjno-wychowawcza, organizowanie wypoczynku, wsparcie psychologiczno - pedagogiczne dla rodziców i dzieci.
7. Powiatowy Urząd Pracy w Sulęcinie
ul. Lipowa 18b, 69-200 Sulęcín.
Aktywizacja społeczno - zawodowa
8. Kuratorzy Sądowi przy Sądzie Rejonowym
ul. Kościuszki 30, 69-200 Sulęcín.
Nadzór nad rodzinami z problemami.
9. Posterunek Policji
ul. Sikorskiego , 66-436 Słońsk
Interwencje, pogadanki
10. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Szpitalna 9
69-200 Sulęcín
Organizowanie wypoczynku dla dzieci, wsparcie psychologiczne dla rodziców doświadczających przemocy

W gminie Słońsk funkcjonuje szeroki wachlarz form pomocy dziecku i rodzinie. Są to zarówno poradnictwa, jak i konkretne usługi, które służą zwalczaniu bezradności opiekuńczo wychowawczej, profilaktyce, walce z sytuacjami kryzysowymi, nałogami, itp.

Rozdział IV

Cele Programu

Cel główny:

Stworzenie optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspierania rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych w gminie Słońsk.

Cele szczegółowe:

- wspieraniu potencjału rozwojowego rodziny, biologicznej na wczesnym etapie jej funkcjonowania,
 - wzmocnieniu systemu gwarantującego prawidłowy proces wychowawczy oraz ochrony dzieci przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i wykluczeniem,
 - poprawie sytuacji dziecka w środowisku szkolnym poprzez wzbogacanie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów wymagających pomocy,
 - zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa dzieci, młodzieży i rodziny poprzez prowadzenie stosownych działań profilaktyczno-edukacyjno-wychowawczych w środowisku,
 - zapobieganiu powstawania sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz skuteczne reagowanie w sytuacjach już zaistniałych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia.
- Zasadą nadrzędną Programu jest ścisła współpraca podmiotów działających na rzecz dzieci i rodzin, co gwarantuje skuteczność podejmowanych działań. Zakłada się, że skuteczność działań w zakresie przeciwdziałania dysfunkcji rodziny będzie osiągana w szczególności poprzez wczesne podejmowanie działań profilaktycznych przed wystąpieniem problemu oraz pracę z dziećmi oraz ich rodzicami w ich środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym.
- Celem działań jest zapobieganie powstawania sytuacji mających niekorzystny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodziny, wsparcie jej w zakresie występujących niedomagań, zabezpieczenie potrzeb, wpływanie na poprawę trybu i jakości życia, pomoc we wzmocnieniu jej wydolności opiekuńczo-wychowawczej oraz w sytuacjach zagrożenia dobra dziecka.

Rozdział V

Zadania programu

Harmonogram Programu Wspierania Rodziny na lata 2015 – 2018 w Gminie Słońsk został przedstawiony w formie poniższej tabeli.

Lp.	Zadania	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Prowadzenie działalności profilaktycznej na rzecz rodziny.	1) udział w kampaniach, konferencjach, seminariach promujących wartość rodziny, 2) wspieranie i propagowanie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej na rzecz rodziny, 3) udział w Projektach współfinansowanych ze środków pozabudżetowych w 2015-2018, 4) udział w programach profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży	2015-2018	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	- ilość konferencji, seminariów, - ilość artykułów w prasie, - ilość plakatów, ulotek, - ilość programów, tym rządowych i ze środków UE mających na celu dobro rodziny i rozwój specjalistycznego wsparcia,
2.	Udzielanie wsparcia i pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu u funkcji opiekuńczo-wychowawczej	I. Praca z rodziną: 1) konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, pedagogiczne, socjalne, prawne, zawodowe), 2) udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej: - pomoc w formie dożywiania dla dzieci i młodzieży w szkołach, - udzielanie pomocy dzieciom w formie stypendiów, wyprawek szkolnych, itp. - udzielanie pomocy w formie zasiłków, 3) organizowanie czasu wolnego dzieciom w formie kolonii, zimowisk, wycieczek, wyjazdów, spotkań, imprez, itp. 4) usługi opiekuńcze i specjalistyczne, 5) tworzenie grup wsparcia i grup samopomocowych, II. Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka: wsparcie asystenta rodziny, pomoc rodziny wspierającej, praca socjalna z rodziną (kontrakt socjalny), pomoc placówek wsparcia dziennego (światlice itp.)	2015-2018	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	- ilość porad udzielonych w punkcie konsultacyjnym, - ilość dzieci dożywianych w szkołach, - ilość rodzin, którym przyznano pomoc finansową, - ilość kolonii, wyjazdów, itp. - liczba rodzin objętych usługami opiekuńczymi, - liczba grup wsparcia, - ilość rodzin objętych przez asystenta rodziny, - ilość rodzin wspierających, - ilość kontraktów socjalnych, - ilość placówek wsparcia dziennego,
3.	Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny.	1) współpraca szkół, policji, służby zdrowia, OPS, sądów, kuratorów, Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego, organizacji pozarządowych oraz innymi instytucjami, 2) stała współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, jednostką realizującą działania z zakresu pieczy zastępczej, Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu. 3) doskonalenie kadry (szkolenia dla pracowników socjalnych, asystentów rodziny, rodzin wspierających oraz innych specjalistów	2015-2018	Wszystkie podmioty uczestniczące w realizacji Programu	- liczba szkoleń, spotkań, konferencji, itp.

Rozdział VI

Odbiorcy Programu

Odbiorcami Programu są:

- 1) Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- 2) Dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki,
- 3) Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

Rozdział VII

Przewidywane efekty realizacji Programu

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

Rozdział VIII

Źródła finansowania Programu

- środki własne gminy
- środki budżetowe administracji rządowej,
- środki pozyskiwane z innych źródeł.